

การศึกษาวิจัยเรื่องขอเมืองแพร์ คณะครูสงคราม-พยอม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของขอคณะครูสงคราม-พยอม บทบาทหน้าที่การสืบทอด องค์ประกอบต่าง ๆ ของคณะครูขอสงคราม-พยอม ตั้งแต่เครื่องดนตรี ทำนองขอ ระเบียบแบบแผน การขับขอ การสืบทอดทำนองขอ นักดนตรี ช่างพ้อนแฉ่ง ตลอดจนการเลือกทำนองขอมาบรรเลงประกอบการขับขอ การเก็บข้อมูลได้ศึกษาจากเอกสาร ข้อมูลภาคสนาม โดยการสังเกตการแสดงจริงและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ ขอเมืองแพร์ จากนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุป

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า ขอคณะครูสงคราม-พยอม ได้รับต้นแบบขอปีมาจากเชียงใหม่ และ ขอ ซึ่ง สะล้อ มาจากจังหวัดน่าน แต่เอกลักษณ์ของขอคณะครูสงคราม-พยอม จะใช้ปี่จุมสาม บรรเลงประกอบการขับขอและใช้ทำนองเพลง ๕ ทำนอง คือ ๑. ทำนองตั้งคาด ๒. ทำนองหล้ากลาง ๓. ทำนองละม้าย ๔. ทำนอง กล้ายเชียงแสน ๕. ทำนองเงี้ยว ซึ่งทำนองเหล่านี้ จะมีทำนองซ้ำ เรียบง่าย ซึ่งแตกต่างจากเชียงใหม่ คือ เร็วกว่าจังหวัดแพร์ เนื้อร้อง บทร้องส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของงานบวชพระ และ ขึ้นบ้านใหม่ ภาษาใช้สำเนียงเมืองแพร์ซึ่งมีลักษณะที่ชัดเจนคือห้วนและสั้น นอกจากนี้ คณะครูขอสงคราม-พยอม ยังเข้าร่วมกับชมรมอนุรักษ์ดนตรีพื้นเมืองจังหวัดแพร์ โดยมี อาจารย์อรุณ ทิพย์วงศ์ เป็นประธานชมรม ซึ่งคณะครูสงคราม-พยอม ได้เป็นวิทยากรทางด้านการขับขอเมืองแพร์ เพื่อต้องการถ่ายทอดและ สืบทอด ขอเมืองแพร์ ให้กับเยาวชน และผู้สนใจทุก วันอาทิตย์ ณ ชมรมอนุรักษ์ดนตรีพื้นเมืองจังหวัดแพร์

ขอเมืองแพร์คณะครูสงคราม-พยอม ถือเป็นแบบอย่างที่ดีในคณะขอของจังหวัดแพร์ นอกจากให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน บทขอยังแฝงไปด้วยคติเตือนใจ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ภาษาเมืองแพร์ เป็นการสืบสาน ส่งเสริมขอเมืองแพร์ให้ดำรงอยู่คู่เมืองแพร์ตลอดไป

##4887047835 : MAJOR THAI MUSIC.

KEY WORD: SORMUANGPHARE

UTHAI WIAGNAK : SORSONGKRAM-PAYOM OF SONGKRAM-PAYOM GROUP

ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR KHAMKHOM PORNPARSITH, 164 PP.

This research on Sor performing troupe in Phrae Province aims to study the origin, roles, dissemination, and components of the Songkram-Payom Sor Troupe. The study covers various aspects of the performance: musical instruments, melody, performance pattern, singing tradition, the selection of corresponding melody and lyrics. The data found in this study were obtained from documentary and fieldwork research which included observations of the actual Sor performances and interview with informants who were related to the SorMuang Phrae performance. Observation and interview data were then analyzed and summarized.

This study found that the Songkram-Payom Sor Troupe has adopted the Sor Pee string instrument from Chiang Mai Province and other types of string instruments -- Sor, Sueng, Salor -- from Phrae Province. However, the Songkram-Payom Sor Troupe had devised its characteristic performing routine of their own, in which the Pee Jum Sam, type of fiddle, is played in accompaniment to the singing. There are 5 melodies: 1. Tang Dare; 2. Lum Klang; 3. Lamai; 4. Klai Chiangsaen; and 5. Ngeaw. All of which are slow and simple melodies that are different from the faster melodies of the Chiang Mai Sor performance. The lyrics are mostly related to the rming rituals, buddist monk ordination and housearming rituals. They are sung in the distinctive Phrae dialect which is short and blunt. The Songkram-Payom Sor Troupe had linked up with the association for the Preservation of Muang Phrae Folk music whose president is Ajarn aun Thippawong. With the determination to transmit and disseminate the art of Muang Phrae Sor performance, the Songkram-Payom Sor Troupe has been providing instruction and training sessions for youth and interested persons every Sunday at the Association for the Preservation of Muang Phrae Folk Music's office.

The Songkram-Payom Sor Troupe is an admirable role model for the other Sor troupes in Phrae Province. Apart from providing entertaining and present experiences to the audiences, the lyrics of the song are full of hidden words of wisdom. Such measures are essential to both the preservation and continuity of the language of the Sor performance of Phrae Province.